

NIEUWSBRIEF VOOR BESTUURDERS EN MEDEWERKERS BETROKKEN EN ACTIEF IN HET BEROEPSONDERWIJS

MAART 2020

Beste lezer,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief voor en door vertegenwoordigers van de vakbonden die betrokken zijn bij het beroepsonderwijs. Suggesties, tips en bijdragen zijn van harte welkom. Deze kunt u sturen naar: **Isabel Coenen**. Veel leesplezier.

INHOUD

1. Ontwikkelingen in de sectorkamers en SBB
2. Ontwikkelingen in de BBL
3. Nieuwsberichten

1. ONTWIKKELINGEN IN DE SECTORKAMERS EN SBB

➡ IMPACT CORONAVIRUS VOOR DE SBB

De website van de SBB bevat informatie over de aangepaste dienstverlening. Op hoofdlijnen betekent dit dat SBB scholen adviseert om studenten vooral bij bestaande leerbedrijven te plaatsen. Adviseren en erkennen van aspirant-leerbedrijven ter plaatse is vanwege de richtlijnen nu niet mogelijk. SBB kan de kwaliteit en veiligheid van de leeromgeving van de student op afstand onvoldoende beoordelen. Alle bijeenkomsten, zoals sectorkamers, thema-adviescommissies en de bestuursvergadering die deze maand gepland staan, worden in overleg met de leden vanuit onderwijs en bedrijfsleven doorgeschoven of gecancelled. Waar mogelijk vindt besluitvorming langs schriftelijke weg plaats. Daarbij is te verwachten dat de adviesaanvragen waar de SBB op verzoek van het ministerie mee bezig zijn, vertraging kunnen oplopen, zoals de adviesaanvraag meestertitel en de adviesaanvraag niveau 2. De SBB is hierover in overleg met OCW. **Zie ook [SBB-alert-op-coronavirus](#)**

➡ RESULTATEN VAN DE ENQUÊTE OVER KANS OP WERK

Eens per jaar organiseert SBB een enquête onder erkende leerbedrijven over de kans op werk voor mbo-studenten. Door de resultaten te combineren met statistische informatie uit andere bronnen, kan de SBB studenten en scholen informeren welke beroepen en opleidingen de beste kansen bieden op de arbeidsmarkt. De nieuwe kansen zijn beschikbaar via [KiesMBO.nl](#) en via de [sectorkamerrapportages](#). **Lees meer >**

FNV.NL

ADVIES ANTICIPEREND OPLEIDEN

Dit advies is door de thema adviescommissie beroepspraktijkvorming voorbereid. Ook de adviescommissie doelmatigheid heeft hiernaar gekeken. Zij adviseren om dit thema breder te zien dan de economische ontwikkeling en daarom te willen spreken van anticiperend opleiden. Bij het opstellen van het advies zijn de sectorkamers, marktsegmenten en de andere thema-adviescommissies bevroegd op suggesties, sectorale ervaringen en voornemens rond anticiperend opleiden. In nog niet alle sectorkamers is het gelukt dit te bespreken.

De belangrijkste aanbevelingen uit het advies tot nu toe zijn:

1. Geef sectorkamers regie in anticiperend opleiden met de oproep om over sectorgrenzen heen te kijken;
2. Gebruik toolkit doelmatigheid als hulpmiddel voor sectoren bij anticiperend opleiden;
3. Benut de ondersteunende maatregelen voor anticiperend opleiden.

Het advies is in het intern vakbondsoverleg beroepsonderwijs van de FNV besproken. Daar werd geconcludeerd dat het advies nog niet scherp genoeg is. Harde maatregelen ontbreken. Ook de rol van O&O-fondsen komt in de inventarisatie nog te weinig uit de verf. Een aantal fondsen hebben een belangrijke rol gespeeld t.a.v. het in stand houden van BBL-plekken tijdens de vorige crisisperiode. Belangrijk succesfactor was hierbij de cofinanciering vanuit de overheid via de sectorplannen. Bovendien kunnen fondsen zorgen voor belangrijke arbeidsmarktinformatie over toekomstige ontwikkelingen en bedrijven en werknemers ondersteunen om hierop in te spelen. Daarvoor is een goede voedingsbodem en spaarpot nodig waaruit in tijden van crisis kan worden geput. De overheid heeft hierbij een rol door een deel van die spaarpot te vullen, aangevuld met sectorale middelen. Voorkomen moet worden dat er in tijde van crisis goedkope trajecten, met behoud van uitkering, worden opgezet als je geen extra middelen apart hebt gezet.

UITWERKING VERANDERAANPAK KEUZEDLEN

Het voorstel is om de komende periode een overlegtafel 'veranderaanpak keuzedelen' in te richten, om de uitwerking van de verschillende lijnen te monitoren. De tac K&E stelt voor om in de pdca-cyclus binnen SBB de regie te nemen en heeft drie invalshoeken voor ogen:

- Een jaarlijkse monitor van langdurig niet-benutte keuzedelen;
- Het verwijderen van verouderde versies;
- De appèlfunctie van sectorkamers alsmede signalen vanuit het veld.

De commissie adviseert om de betreffende keuzedelen, na analyse, voor te leggen aan marktsegmenten en sectorkamers. Dit kan leiden tot een advies aan (bestuur en) de minister om keuzedelen uit te faseren.

MOTIE N.A.V. NOTAOVERLEG OVER DE STRATEGISCHE AGENDA HOGER ONDERWIJS

De motie stelt voor om een landelijk platform van (sectorale) sociale partners en onderwijsinstellingen voor het hbo in te richten en de opties voor samenwerking/aansluiting met de SBB te verkennen. [klik hier voor de motie](#)

ZBO-STATUS VAN DE SBB

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB) is in 2015 belast met een aantal wettelijke taken die voorheen belegd waren bij de diverse kenniscentra. Eén van die wettelijke taken betreft de erkenning van leerbedrijven (onderdeel van de beroepspraktijkvorming. Voor deze taak heeft de SBB de status van een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO).

Iedere vijf jaar moet de minister van OCW een verslag aan de Eerste en Tweede Kamer sturen ten behoeve van de beoordeling van het functioneren van de doeltreffendheid en doelmatigheid. Omdat de SBB op 1 augustus 2015 is gestart, is in 2020 een evaluatie van de ZBO-taak van SBB nodig.

De evaluatie wordt uitgevoerd door bureau Oberon. De hoofdvraag van het evaluatieonderzoek is drieledig:

- Hoe doeltreffend was de uitvoering van erkenning van leerbedrijven door de SBB
- Hoe doelmatig was de uitvoering van erkenning van leerbedrijven door de SBB, en
- (Hoe) draagt sturing vanuit OCW bij aan doeltreffendheid en doelmatigheid op de uitvoering van erkenning van leerbedrijven door de SBB?

Duidelijk is dat de ZBO-status ook een aantal knelpunten oplevert. Zo is de governance nu niet goed geregeld. Er is niemand die ingrijpt als er bij nieuwe taken geen extra middelen worden verstrekt, terwijl het eigen vermogen van de SBB gering is. Het dagelijks bestuur SBB gaat aan de slag om hiertoe een eigen standpunt te formuleren t.b.v. het bestuurlijk overleg met de minister.

VERKIEZING BESTE PRAKTIJKOPLEIDER EN LERBEDRIJF

Jaarlijks organiseert de SBB de verkiezing van het beste leerbedrijf en de beste praktijkopleider. Tot en met 30 april 2020 kan iedereen leerbedrijven en praktijkopleiders voordragen. Alle sectoren doen mee: van Techniek en gebouwde omgeving tot Handel, en van Voedsel, groen en gastvrijheid tot Entree.

Finale op maandag 16 november

Het beste leerbedrijf en de beste praktijkopleider worden tijdens een bijzonder gala gehuldigd en staan een jaar lang in de schijnwerpers.

Leerbedrijf of praktijkopleider voordragen?

De verkiezing beste leerbedrijf werd in 1996 voor het eerst georganiseerd. De prijs beste praktijkopleider wordt sinds 2009 uitgereikt.

Wilt u een leerbedrijf of een praktijkopleider voordragen?

Meld dit via [SBB-zoekt-beste-leerbedrijf-en-praktijkopleider-van-Nederland](#)

2. ONTWIKKELINGEN IN DE BBL

INTENTIEVERKLARING TEGENAAN GROENPLUK

Op 12 maart jl. ondertekenden VNO-NCW, MKB Nederland, MBO Raad, Ingrado, JOB, SBB en het ministerie van Onderwijs een intentieverklaring die in de toekomst het ongediplomeerd aan het werk gaan van jongeren (groenpluk) een halt toe moet roepen. Er zijn sterke signalen dat, met een aantrekkelijke arbeidsmarkt, jongeren er vaker voor kiezen om zonder startkwalificatie aan het werk te gaan. Ook lijken steeds meer werkgevers jongeren al een baan aan te bieden zonder dat ze een diploma hebben.

Met deze intentieverklaring benadrukken de landelijke partijen dat het halen van een startkwalificatie, voor wie dat kan, de voorkeur heeft boven het ongediplomeerd aan de slag gaan bij een werkgever. De BBL is hiertoe een perfecte mogelijkheid. De FNV tekent niet want vindt het een holle intentieverklaring zonder echte maatregelen en verplichtingen voor de partijen die ondertekenen.

De vraag is of dit echt tot een oplossing gaat leiden. De groenpluk kan ook met deze verklaring gewoon doorgaan.

[Intentieverklaring_tegen_groenpluk](#)

GEZAMENLIJKE AMBITIE BREED PRAKTIJKLEREN IN HET MBO VOOR WERKZOEKENDEN EN WERKENDEN

Samen met de VNG, Divosa, UWV, MBO Raad, NRTD, SBB en sociale partners willen OCW en SZW een gezamenlijke actie-agenda breed praktijkleren opstellen om praktijkleren in het mbo breder in te gaan zetten voor werkenden en werkzoekenden. Deze actie-agenda zet in op het bevorderen van praktijkleren in het mbo door een combinatie van werken én leren dat leidt tot een mbo-diploma, mbo-certificaat of mbo-verklaring, waaronder de praktijkverklaring. Onderdeel van de actie-agenda is een aftrap met de bewindspersonen van OCW en SZW tijdens een conferentie breed praktijkleren in september 2020. Dit wordt georganiseerd door de SBB en de Participatieraad. De vier sporen voor de gezamenlijke ambitie Breed praktijkleren in het mbo zijn:

1. Wet- en regelgeving en financiering die de inzet van praktijkleren ondersteunen (SZW/OCW).
2. Ontwikkelen van een passend mbo-opleidingsaanbod afgestemd op de mogelijkheden van mensen en op de behoefte van de regionale arbeidsmarkt en kans sectoren.
Ondersteunen van mbo-instellingen bij realisatie aanbod en het ondersteunen van leerbedrijven bij het inzichtelijk maken van de leermogelijkheden in het bedrijf en de kwaliteitsborging van het leren in de praktijk (MBO Raad/SBB).
3. Goede informatievoorziening en het opbouwen van expertise (SBB/programmaraad).
4. Het ondersteunen van de samenwerking in de regio.

De FNV ondersteunt de ambitie maar vindt dat de ministeries dan ook echt moeten leveren. O.a. door het verruimen van de subsidieregeling praktijkleren door het toekennen van een vast bedrag per leerwerkplek.

3. NIEUWSBERICHTEN

HAN BUSKER LANCEERT NIEUWE LESSENSERIE VOOR HET MBO

De gastlessen van de FNV zijn al jaren essentieel voor het (eerste) contact tussen jongeren en de vakbond, maar waren tot voor kort geen onderdeel van een lessenspakket. Daar is verandering in gekomen door de nieuwe samenwerking met de educatieve uitgeverij Codename Future. Afgelopen donderdag lanceerde Han Busker de Plusmodule Sterk aan het werk! bij de mbo-opleidingen Economie en ondernemen van Curio in Roosendaal. Zo maakten ruim 90 studenten kennis met deze nieuwe lessenserie én de vakbond. Samen met oud-gastlesdocente Roséanne Timmer- Aukes stond Han voor de klas om zelf de les Sterk aan het werk! te geven en te vertellen hoe de vakbond strijdt voor een zo goed mogelijk werkend leven. Meer weten over de gastlessen van de FNV? Kijk op fnv.nl/gastlessen. En voor de module: **[Plusmodule-sterk-aan-het-werk](#)**

GEEN RECHT OP STAGEVERGOEDING VOOR MBO-STUDENTEN

Het voorstel van GroenLinks om leerbedrijven te verplichten een vergoeding te geven aan mbo-stagiaires, heeft geen steun in de Tweede Kamer gekregen. Een nipte meerderheid van 76 tegen 74 Kamerleden stemde tegen het voorstel.

Erkenning

Volgens het **amendement** zouden alle leerbedrijven verplicht worden om het beleid rond stagevergoedingen schriftelijk vast te leggen. In dat beleid zou dan moeten zijn opgenomen dat het leerbedrijf minimaal de onkosten die de student maakt, vergoedt. SBB, de organisatie die leerbedrijven werft en erkent, zou moeten controleren of een leerbedrijf de regels naleeft. Bedrijven die geen passende stagevergoeding geven, zouden hun erkenning als leerbedrijf moeten verliezen.

Bezwaren

In het debat maakte Kamerlid Bart Smals (VVD) bezwaar tegen het voorstel van GroenLinks. Hij benadrukte het principiële verschil tussen een arbeidsrelatie en een stage. Desondanks leek het amendement van GroenLinks op veel steun te kunnen rekenen. Minister Van Engelshoven omarmde het voorstel. **Diverse media** meldde dan ook al dat stagevergoedingen voor mbo-studenten voortaan verplicht zouden zijn. Lees **hier** het amendement over een recht op stagevergoeding.

BROEDPLAATS OVER DE ONDERSTEUNING VOOR JONGEREN IN EEN KWETSBARE POSITIE

Maandagavond 9 maart vond bij Zadkine een broedplaats over jongeren in een kwetsbare positie plaats. Hoe organiseren we ondersteuning voor jongeren die wat extra's nodig hebben om het onderwijs goed te doorlopen? En: hoe benader je deze jongeren? De Zadkine-aanpak kent twee principes: de klas als werkplaats en progressiegericht werken.

Klas als werkplaats

Dit betekent een vaste zorgmedewerker die een dag in de week aanwezig is in de klas. De medewerker ondersteunt bij allerlei vragen. Zorgmedewerkers staan dichtbij de leerlingen. Ze zijn meer betrokken en delen in het succes van de jongeren. En dat succes is zichtbaar, getuige een daling van het aantal vsv'ers (-10% sinds 2014) en een stijging van de beoordelingscijfer van het Startcollege (van een 6,4 in 2014 naar een 7,3 in 2018).

Progressiegericht werken

Het tweede principe is progressiegericht werken, een verzameling van technieken om 'studenten in de leerstand te krijgen. Kwetsbare jongeren krijgen vaak te horen wat ze niet kunnen. Zadkine benadert de studenten vanuit een 'groeimindset': iedereen kan groeien. En ze werken aan autonome motivatie. Ze stimuleren studenten te doen wat ze belangrijk en leuk vinden. Dat leidt tot een andere bejegening van de student en een andere omgang met beoordeling. Er wordt gevierd wat iemand al kan, hoe beperkt ook. Succesfactor daarbij is een positieve benadering. Studenten zijn veel beter te motiveren als ze worden gehoord, gezien en gewaardeerd.

MINISTERIE ONTWIKKELT TOEKOMSTVISIE OP MBO

Het ministerie van Onderwijs is al enige tijd bezig met het ontwikkelen van een nieuwe strategische visie op het mbo. Aanleiding hiervoor vormen ontwikkelingen als krimp en de behoefte aan flexibel onderwijs. In een co-creatieproces met vertegenwoordigers van scholen, bedrijven en overheden zijn eind 2019 de contouren vastgesteld van deze toekomstvisie. De centrale vraag hierbij: 'Hoe zorgen wij voor een toegankelijk, toekomstbestendig en kwalitatief hoogwaardig beroepsonderwijs in iedere regio in 2030?'

Regionaal ecosysteem

Volgens de **toekomstvisie** hebben de huidige 65 mbo-scholen zich omgevormd tot regionale centra voor innovatie en beroepsonderwijs (CIB). Binnen die centra werken scholen (vmbo, mbo en hbo) nauw samen met bedrijven en overheden. Op basis van een regionale vitaliteitsagenda ontwikkelen de centra nieuwe curricula.

Individuele leerwegen

Op de CIB-campussen stellen studenten zelf hun leerweg samen. Door in een eigen tempo certificaten en verklaringen te stapelen, kwalificeren zij zich voor de arbeidsmarkt. Schooljaren en diploma's bestaan niet meer. In een 'individueel diplomaregister' is terug te vinden welke kennis en vaardigheden studenten hebben verzameld. Leerbegeleiders en loopbaancoaches ondersteunen studenten bij het samenstellen van hun leerweg.

De financiering vindt regionaal plaats. In het nieuwe 'verdienmodel' speelt ook leven lang ontwikkelen een rol. Werknemers hebben de beschikking over een persoonlijk ontwikkelbudget, waarmee zij aanvullende scholing inkopen bij de regionale centra.

Het ministerie wil deze visie de komende tijd verder invullen en aanscherpen. Iedereen is van harte uitgenodigd een bijdrage hieraan te leveren. Lees **hier** de strategische visie in wording.

RAPPORTAGE DOORLOPENDE LEERLIJNEN VMBO-MBO ANNO 2019

In het schooljaar 2018-2019 is het aantal leerlingen in de vakmanschap-, technologie- en beroepsroutes afgenomen. De doorlopende leerlijnen hebben een positief effect op doorstroom naar het mbo. Ook switchen de leerlingen in de routes minder vaak van opleidingsrichting. De leerlingen in de technologieroutes zijn bovendien (vier jaar na de start) minder vaak voortijdig schoolverlater. De implementatie van de routes is in een ver gevorderd stadium. [Rapportage doorlopende-leerlijnen-vmbo-mbo-anno-2019](#)

ANTWOORDEN OP VRAGEN OVER REACTIE OP MOTIE WIERSMA OVER HET BEVORDEREN VAN HET BEHALEN VAN EEN STARTKWALIFICATIE VOOR IEDERE JONGERE

Minister Van Engelshoven reageert op vragen en opmerkingen van de Tweede Kamer over haar reactie op de motie van het Kamerlid Wiersma (VVD). De motie verzoekt om het bevorderen van het behalen van een startkwalificatie voor iedere jongere. De minister blijft echter vaag in haar beantwoording en zegt geen concrete zaken toe. [Antwoord-op-vragen-schriftelijk-overleg-over-motie-wiersma-c-s-over-het-bevorderen-van-het-behalen-van-een-startkwalificatie-voor-iedere-jongere](#)

BEANTWOORDING KAMERVragen OVER VOORTGANGSBRIEF BURGERSCHAPSAGENDA MBO 2017-2021

In het rapport 'De Staat van het Onderwijs' 2016-2017³ werd door de Inspectie van het Onderwijs geconcludeerd dat Nederlandse jongeren minder over democratie weten dan hun leeftijdsgenoten in andere Europese landen. Dit baart de leden van de Tweede Kamer zorgen. Zij zijn van mening dat in ieder geval voor wat betreft het onderdeel democratische rechtsstaat het mogelijk moet zijn en wenselijk is om criteria op te stellen. De Tweede Kamer vindt dat er een einde moet komen aan de vrijblijvendheid van burgerschapsonderwijs in het mbo, dus niet alleen een inspanningsverplichting, maar ook een resultaatverplichting. [Lees hier de reactie van de minister](#)

NIEUWE AANPAK NOODZAKELIJK VOOR BIJ- EN NASCHOLING

Nederland scoort over het algemeen goed op de punten die worden benoemd in het rapport, waaronder cognitieve vaardigheden, geletterdheid en rekenvaardigheid. Nederland heeft met ruim 60% het hoogste deelnamepercentage in onderwijs en training. Ook heeft Nederland het laagste percentage volwassenen dat nog nooit een computer heeft gebruikt. Daarentegen zijn digitale vaardigheden onder inactieve volwassenen tussen 35 en 54 jaar een aandachtspunt.

Context

Het onderzoek van Cedefop brengt de Europese populatie in kaart die potentieel heeft voor om- en bijscholing. Cedefop wil met dit onderzoek meer inzicht bieden in bij- en omscholing van volwassenen. Een tweede rapport in de reeks zal zich richten op het ontwikkelen van een gecoördineerde en coherente aanpak voor bij- en omscholing. Vaardigheden is een van de prioriteiten van de Commissie. In 2016 is hiervoor de New Skills Agenda gelanceerd.

[Lees meer](#)

VERKENNING NAAR LOOPBAANONDERSTEUNING RONDOM SCHOLINGSPORTALS EN LEEKBUDGETTEN IN EUROPA

Euroguidance Nederland heeft een Europese verkenning uitgevoerd die als inspiratie kan dienen voor een nationale scholingsportal en individuele leerbudgetten in Nederland. In deze verkenning brengen ze de digitale overzichten van leermogelijkheden voor verschillende onderwijssectoren en de financiële ondersteuning voor scholing voor een leven lang ontwikkelen (LLO) in verschillende Europese landen in kaart, zoals België (Vlaanderen), Denemarken, Duitsland, Estland, Frankrijk, Finland, Noorwegen en Schotland. In het bijzonder is gekeken naar de (regionale) loopbaandiensten- en begeleiding die aan portals en budgetten verbonden zijn en die voor een breed publiek, zoals studenten, werkenden en niet-werkenden worden aangeboden. [Verkenning-naar-Loopbaanondersteuning-rondom-scholingsportals-en-leerbudgetten-in-Europa.aspx](#)

BRIEF AAN DE TWEDE KAMER OVER VOORTIJDIG SCHOOLVERLATEN

Minister Van Engelshoven informeert de Tweede Kamer over de ontwikkeling en aanpak van het aantal nieuwe voortijdige schoolverlaters. Voortijdig schoolverlaten (vsv) is het verlaten van school zonder een startkwalificatie (havodiploma, vwo-diploma of diploma op mbo-niveau 2, 3 of 4).

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) is in het schooljaar 2018-2019 toegenomen tot 26.894. Er zijn 1.046 meer jongeren uitgevallen ten opzichte van het voorgaande schooljaar.

Juist in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) is het aantal vsv'ers toegenomen van 20.287 studenten in het schooljaar 2017-2018 naar 21.571 studenten in het schooljaar 2018-2019. Het vsv-percentage stijgt van 5,10% naar 5,35%. [Aanpak-voortijdig-schoolverlaten](#)